

## M.A Sem-3 Examination

504

Indian Culture

November-2024

[Max. Marks : 70]

Time : 2-30 Hours]

*Note: All questions are compulsory and carry equal marks.*

પ્રશ્ન 1. ભારતીય ચિત્રકળાને વ્યાખ્યાયિત કરો અને યોગ્ય તથ્યોનો ઉપયોગ કરીને તેના મુખ્ય લક્ષ્યણો લખો.

(14 ગુણ)

અથવા

પ્રશ્ન 1 ભારતીય ચિત્રકળાનાં પુરાતત્ત્વીય સ્ત્રોતો શું છે?

પ્રશ્ન 2. પ્રાચીન ભારતમાં ચિત્રકળા માટે વપરાતા સાધનો અને સામગ્રી વિશે વર્ણન કરો. (14 ગુણ)

અથવા

પ્રશ્ન 2. પ્રાચીન ગ્રંથો મુજબ ભારતીય ચિત્રના પ્રકારો લખો.

પ્રશ્ન 3. હડ્ડા સંસ્કૃતિના માટીકામ પરના ચિત્રોની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ અને વિશેષતાઓ લખો.

(14 ગુણ)

અથવા

પ્રશ્ન 3. ગુજરાતના પૂર્વ અને આધ્ય -એતિહાસિક ચિત્રોનું વિવેચનાત્મક રીતે પરીક્ષણ કરો.

પ્રશ્ન 4. સંસ્કૃત સાહિત્યમાં ચિત્રકળા સંબંધિત કોઈપણ બે સંદર્ભો વિશે માહિતી આપો. (14 ગુણ)

અથવા

પ્રશ્ન 4. ભારતીય ચિત્રકળામાં રસનો સિદ્ધાંત શું છે? રસના સિદ્ધાંતની ઉપયોગિતા અને સુસંગતતા લખો

પ્રશ્ન 5. નીચેના બાર પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નમાં બે ગુણ છે. (14 ગુણ)

- (i) રસ એ હિન્દી શબ્દ છે જે કળાના કાર્યની સૌંદર્યલક્ષી ગુણવત્તાનો સંદર્ભ આપે છે. સાચું/ખોટું
- (ii) ભરત મુનિઓએ નાટ્યશાસ્ત્રમાં આઠ રસનું વર્ણન કર્યું. સાચું/ખોટું
- (iii) પિથોરા ચિત્રકળા ગુજરાત રાજ્ય સાથે સંબંધિત છે. સાચું/ખોટું
- (iv) વારલી ચિત્રકળા મધ્યપ્રદેશની છે. સાચું/ખોટું
- (v) રાજા રવિ વર્માનો જન્મ છતીસગઢ રાજ્યમાં થયો હતો. સાચું/ખોટું
- (vi) મધુબની ચિત્રો બિહાર રાજ્ય સાથે સંબંધિત છે. સાચું/ખોટું
- (vii) સિંધુ ખીણની સંસ્કૃતિના સાદા માટીના વાસણો સામાન્ય રીતે લાલ માટીના હોય છે, જેમાં જીણા લાલ અથવા ભૂખરા

(P.T.O)

હોય છે. સાચું/ખોટું

- (viii) રોગન ચિત્રકળા ગુજરાત રાજ્યનું છે. સાચું/ખોટું
- (ix) વાધરી સ્તમુદાય માતાની પછેડી ચિત્રો માટે પ્રખ્યાત છે. સાચું/ખોટું
- (x) અજંતા ગુફાઓ તેના જાતક કથા સંબંધિત ચિત્રો માટે પ્રખ્યાત છે. સાચું/ખોટું
- (xi) પદ્ધતિની એ રાજ્યસ્થાનનું પ્રખ્યાત પરંપરાગત ચિત્ર છે. સાચું/ખોટું
- (xii) મંદાના ચિત્રકળા મધ્ય પ્રદેશની શહરિયા જાતિ સાથે સંબંધિત છે. સાચું/ખોટું

\*\*\*\*\*

---

Studies in Indian Painting

M.A. Sem.-III INCL 504

Time: 02:30 Hours

Total Marks: 70 Marks

---

*Note: All questions are compulsory and carry equal marks.*

---

Question 1. Define the Indian Painting and write its salient features using appropriate facts.

(14 marks)

OR

What are the archaeological sources of Indian painting?

Question 2. Describe about the used tools and painting materials in ancient India. (14 marks)

OR

Write the types of Indian painting as per ancient texts.

Question 3. Write the salient features and characteristics of the paintings on the pottery of Harappa civilization. (14 marks)

OR

Critically examine the pre and proto-historic paintings of Gujarat.

Question 4. Write any two references related to painting in the Sanskrit literature. (14 marks)

OR

What is the doctrine of Rasa in Indian Painting? Write the application and relevance of the doctrine of Rasa.

5. Please answer any seven questions out of twelve questions. Each question carries two

(P.T.O)

marks.  
marks)

(14)

- (i) Rasa is a hindi word that refers to the aesthetic quality of a work of art. True/False
- (ii) Bharata Muni enunciated the eight rasas in the Nātyasāstra.
- (iii) Pithora Paintings is related to Gujarat State. True/False
- (iv) Warli Painting belongs to Madhya Pradesh. True/False
- (v) Raja Ravi Varma was born in Chhattisgarh State. True/False
- (vi) Madhubani paintings is related to Bihar state. True/False
- (vii) Plain pottery of Indus Valley Civilisation is generally of red clay, with or without a fine red or gray slip.
- (viii) Rogan Painting belongs to the Gujarat state. True/False
- (ix) Vaghari community is famous for Mata Ni Pachedi paintings. True/False
- (x) Ajanta caves is famous for its paintings related to Jatakas. True/False
- (xi) Pattachitra is a famous traditional painting of Rajasthan. True/False
- (xii) Mandana painting is related to Shahriya tribe of Madhya Pradesh. True/False

\*\*\*\*\*

---